

**LIÊN HIỆP CÁC HỘI KHOA HỌC VÀ
KỸ THUẬT TỈNH BÌNH THUẬN**

TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHAN THIẾT

KỶ YẾU HỘI THẢO

**“DẠY, HỌC TRỰC TUYẾN: THUẬN LỢI, KHÓ KHĂN VÀ
TĂNG CƯỜNG GIẢI PHÁP HIỆU QUẢ TRONG DẠY VÀ HỌC”**

Bình Thuận, ngày 05 tháng 11 năm 2021

MỤC LỤC

1. *ThS. Phạm Quốc Hùng - Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh Bình Thuận*

CHIA SẺ MỘT SỐ THUẬN LỢI, KHÓ KHĂN TRONG CÔNG TÁC GIẢNG DẠY VÀ HỌC THEO HÌNH THỨC TRỰC TUYẾN; NHỮNG GIẢI PHÁP NÂNG CAO CÔNG TÁC GIẢNG DẠY VÀ HỌC THEO HÌNH THỨC TRỰC TUYẾN TRONG TÌNH HÌNH DỊCH BỆNH COVID-19 HIỆN NAY 1

2. *PGS,TS. Võ Khắc Thường, TS. Võ Khắc Trường Thi*

THUẬN LỢI VÀ KHÓ KHĂN CỦA SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHAN THIẾT KHI HỌC TRỰC TUYẾN TRONG BỐI CẢNH ĐẠI DỊCH COVID-19 5

3. *TS. Nguyễn Phước Quý Quang*

DẠY - HỌC TRỰC TUYẾN TRONG TRƯỜNG ĐẠI HỌC: THUẬN LỢI, KHÓ KHĂN VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ 9

4. *TS. Trần Tinh, TS. Nguyễn Minh Tâm*

THUẬN LỢI, KHÓ KHĂN, GIẢI PHÁP TRONG DẠY - HỌC TRỰC TUYẾN..... 14

5. *ThS. Lâm Ngọc Diệp, ThS. Nguyễn Ngọc Hoa Kỳ*

THUẬN LỢI VÀ KHÓ KHĂN CỦA SINH VIÊN KHOA QUẢN TRỊ KINH DOANH TRONG QUÁ TRÌNH HỌC TẬP TRỰC TUYẾN HOÀN TOÀN 22

6. *ThS. Trương Tuấn Vũ*

DẠY, HỌC TRỰC TUYẾN: THUẬN LỢI, KHÓ KHĂN VÀ TĂNG CƯỜNG GIẢI PHÁP HIỆU QUẢ TRONG DẠY VÀ HỌC 29

7. *TS. Lê Minh Huyền*

THUẬN LỢI, KHÓ KHĂN KHI DẠY HỌC TRỰC TUYẾN VÀ GIẢI PHÁP KHẮC PHỤC 37

8. *TS,KTS. Châu Thanh Hùng*

DẠY HỌC TRỰC TUYẾN: THUẬN LỢI, KHÓ KHĂN VÀ TĂNG CƯỜNG GIẢI PHÁP HIỆU QUẢ TRONG DẠY VÀ HỌC 45

9. *TS. Nguyễn Quang Tấn*

MÔ HÌNH DẠY HỌC TRỰC TUYẾN KHOA CÔNG NGHỆ THÔNG TIN UPT 60

10. *ThS. Võ Quốc Tuấn*

HỌC TRỰC TUYẾN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHAN THIẾT: THUẬN LỢI, KHÓ

DAY, HỌC TRỰC TUYẾN: THUẬN LỢI, KHÓ KHĂN VÀ TĂNG CƯỜNG GIẢI PHÁP HIỆU QUẢ TRONG DẠY VÀ HỌC

ThS. Trương Tuấn Vũ

Trường Đại học Khoa học, Đại học Huế

Email: truongtuanvu@husc.edu.vn

Cho đến thời điểm này, khi dịch COVID-19 đã ào đến đất nước chúng ta lần thứ 4, khốc liệt và dai dẳng, thì dạy học trực tuyến không còn là chuyện mới mẻ nữa, thậm chí đã trở thành một trạng thái “bình thường mới”. Bên cạnh phương pháp học truyền thống, thì phương pháp học trực tuyến được áp dụng rộng rãi trong bối cảnh giáo dục nước ta hiện nay vào thời điểm này

Và như thế, học tập từ xa, học tập trực tuyến sẽ là xu hướng trong thế kỷ 21. Đại dịch COVID-19 khiến nhân loại phải thích nghi với hình thức học tập này nhanh hơn và nhiều hơn, để khai thác nguồn tri thức tăng lên theo cấp số nhân hằng ngày hằng giờ của con người trên thế giới.

Giới trẻ hiện đang sống trong thời kỳ kỹ thuật số, việc học có thể diễn ra ở mọi lúc, mọi nơi, và bằng nhiều cách, nhiều con đường với nhiều phương thức khác nhau, không phải chỉ duy nhất từ giáo viên như trước kia. Do đó, nếu tận dụng được các ưu thế của học tập trực tuyến, người trẻ sẽ có kỹ năng học tập suốt đời. Thực tế cho thấy, chỉ cần người học có quyền truy cập vào laptop, điện thoại hoặc máy tính bảng, thì học trực tuyến sẽ cung cấp cho người học chương trình học bất cứ lúc nào, tại bất cứ nơi đâu.

Dẫu vậy, ngay cả khi đã là điều hiển nhiên, đã được chuẩn bị tâm lý và tinh thần từ trước, thì việc triển khai dạy học trực tuyến đã và đang được thực hiện cũng phát sinh nhiều khó khăn, bất cập. Sự ứng phó này dấy lên nhiều nỗi băn khoăn đối với việc dạy học trực tuyến này.

Trong bài viết này, chúng ta hãy tìm hiểu việc dạy và học trực tuyến hiện nay ở nước ta và cùng nêu ra những thuận lợi, khó khăn cũng như là tìm ra những giải pháp hiệu quả trong việc dạy và học trực tuyến này.

1. Khái niệm về học trực tuyến

Học trực tuyến là phương pháp học nhờ sự hỗ trợ của các thiết bị kết nối mạng. Thiết bị này sẽ được kết nối với máy chủ ở địa điểm khác, có lưu trữ tài liệu giảng điện tử hay phần mềm để đưa các bài học cũng như các bài tập, câu hỏi cho học sinh học tham gia vào nền tảng học trực tuyến. Và tại đây, giáo viên có thể truyền tải bài học cho người học, bằng các thông điệp hình ảnh, âm thanh thông qua đường truyền thông rộng hoặc kết nối không dây như Wifi, WiMAX ...

2. Hiệu quả của việc học trực tuyến

Khi tham gia các lớp học trực tuyến, chi phí mà người học bỏ ra có thể sẽ thấp hơn so với các lớp học truyền thống. Ngoài ra, họ cũng sẽ bớt được chi phí khác như : không phải tốn tiền đầu tư vào các khoản đi lại, như nhiên liệu, bảo dưỡng xe thường xuyên, tiền bãi đậu xe hay tiền bảo quản cơ sở vật chất. Đồng thời, người học cũng tiết kiệm được các khoản phí khác trên đường đi và các chi tiêu tại trường. Họ có thể học tập ngày tại nhà và tận dụng thời gian rảnh để làm việc, giảm chi phí đến mức tối thiểu nhất và giúp họ an toàn trong mùa dịch.

2.1. Làm chủ thời gian

Một lợi ích vô cùng quan trọng khi học trực tuyến, đó là người học có thể tiết kiệm được thời gian tối đa trong việc di chuyển đến địa điểm học. Họ sẽ không bị mệt mỏi khi đi học, vì kẹt xe, khói bụi. và thuận tiện nhất là họ có thể tham gia các lớp học bất cứ nơi đâu họ muốn, khi nơi đó, có kết nối với Internet. Ngoài ra, dù người học có làm công việc gì đi nữa, thì sẽ khó cân bằng giữa việc học và việc làm, thì các chương trình học trực tuyến sẽ hỗ trợ thời gian học tập hợp lý, giúp tiết kiệm thời gian những vẫn đảm bảo hiệu quả học tập tốt.

2.2. Thích ứng trong việc học

-Về thời gian: Tham gia lớp học trực tuyến bạn có thể chủ động sắp xếp lịch học hoặc làm việc phù hợp với thời gian biểu của mình, mà không bị gò bó bởi cuộc sống hay gia đình. Bạn vẫn có thể hoàn thành các khóa học theo lịch trình cụ thể mọi lúc mọi nơi, không cần phải theo lịch như phương pháp truyền thống.

-Về nơi học: Nơi học sẽ không còn quan trọng khi bạn có thể tự tạo cho mình không gian học tập, làm việc mà mình cảm thấy thoải mái nhất. Điều này sẽ đem lại cho bạn một tinh thần nhẹ nhàng để bắt đầu lớp học và tập trung vào bài giảng mà không bị các yếu tố bên ngoài tác động.

-Về chương trình học: Học theo phương pháp trực tuyến bạn có quyền truy cập nhiều hơn vào các chương trình, lĩnh vực học tập mà bạn cảm thấy phù hợp. Mỗi cơ sở giáo dục sẽ đào tạo về những lĩnh vực chuyên môn, và ở đây bạn có thể tìm thấy những khóa học đáp ứng nhu cầu học tập, giúp bạn nâng cao hơn trình độ học của mình.

2.3. Thuận tiện lưu trữ và truy cập các tài liệu học tập khi cần xem lại

Một lợi ích của phương pháp học trực tuyến đem lại là cho phép bạn truy cập và lưu trữ tất cả các tài liệu một cách dễ dàng trong cơ sở dữ liệu hoặc email vô cùng tiện lợi, nhờ đó, bạn có thể kiểm tra lại bài học khi cần thiết. Ngược lại với phương pháp học truyền thống là đòi hỏi bạn phải ghi chép đầy đủ để có những thông tin cần thiết và nhiều khi, bạn cảm thấy bối rối trong đống tài liệu ngổn ngang của mình. Nhưng giờ đây, thông qua một chiếc laptop, điện thoại hay máy tính bảng, bạn đã có thể sắp xếp các tài liệu học của mình một khoa học, trình tự và nhất là không lo bị mất hay thất lạc ở đâu

2.4. Giúp cải thiện việc giao tiếp của bản thân đồng thời nâng cao khả năng hợp tác với mọi người qua môi trường mạng

Trong môi trường học truyền thống, người học có thể thảo luận và giao tiếp với bạn bè, giáo sư trong giờ hành chính hoặc những giờ nghỉ giải lao ngắn ngủi. Nhưng khi học trực tuyến, người học có thể chủ động giao tiếp với mọi người qua email, trò chuyện trực tiếp hay sử dụng smartphone, khi muốn hỗ trợ hay hỏi thăm các vấn đề học tập mà không e dè hay ngại ngùng gì. Điều này sẽ giúp bạn cải thiện kỹ năng giao tiếp, nâng cao kỹ năng viết thông tin, lịch sự, chu đáo, bày tỏ được quan điểm cá nhân, và từ đó xây dựng mối quan hệ giữa mọi người với nhau một cách dễ dàng hơn

2.5. Học và biết thêm được các kỹ thuật mới trong công nghệ

Khi tham gia môi trường học trực tuyến, ngoài việc hoàn thành việc học tập, bạn có thể tự mình trau dồi thêm các kỹ năng cần thiết. Cũng như có thể làm quen với các công cụ học tập kỹ thuật số hiện đại, cách quản lý nội dung chương trình học, các tác vụ trên thiết bị học, và có kinh nghiệm trong việc giao tiếp từ xa với các bạn bè khắp nơi, cũng như được tiếp cận với các mạng xã hội mới như: Skype, Dropbox, Slack, Trello, Basecamp... Thông qua trải nghiệm trực tuyến, người học sẽ có nhiều kinh nghiệm hơn khi được tiếp cận với nền tảng công nghệ mới, cách giải quyết công việc linh hoạt và các thao tác sử dụng máy tính nhanh, qua mỗi phần mềm học khác nhau bằng các công cụ cần thiết cho việc học

2.6. Kỹ năng tự học

Đây là điểm sáng tuyệt vời của việc học trực tuyến và là một kỹ năng tối quan trọng đối với người đi học. Tất cả các bài giảng đều được các em đọc, học, tư duy trước, ghi chú lại các khúc mắc, khó hiểu để lên lớp hỏi giáo viên, giảng viên, giáo sư... Điều đó vừa tiết kiệm được công sức và thời gian cho chính mình và người khác, lại còn dễ dàng biến kiến thức từ ngoài thành kiến thức của mình qua quá trình tự "bấm nhỏ", phân tích và tổng hợp của não bộ. Kỹ năng này dù các em học bất cứ cấp độ nào: phổ thông, học nghề, đại học, trên đại học hay bất cứ môn học nào cũng đều có ích cả.

3. Khó khăn trong việc học trực tuyến

3.1. Về phía giảng viên

Thứ nhất là yếu tố ngoại cảnh là hạ tầng, cơ sở vật chất (đường truyền, máy tính,...) thiếu thốn. Bởi thế, nhiều thầy cô giáo than thở rằng dạy học trực tuyến vất vả gấp nhiều lần dạy học trực tiếp. Từ việc soạn giáo án online, tổ chức hoạt động dạy học đến giao bài, chấm chữa bài, phản hồi cho học sinh, phụ huynh trên mạng. Trước mỗi buổi học là hàng loạt thao tác không tên như đăng nhập vào phòng học, kiểm duyệt học sinh vào học, điểm danh, nhắc bật camera, bật mic...

Thứ hai là kĩ năng sử dụng công nghệ thông tin của các giáo viên chưa đồng đều. Để bài giảng điện tử thay cho bảng đen phấn trắng tạo nhiều hứng thú cho cả người dạy và người học, thì các thầy cô phải bỏ thời gian và công sức soạn giáo án điện tử, tìm thêm tài liệu, chèn hình ảnh, clip minh họa cho bài giảng. Tuy nhiên không phải thầy cô nào cũng am hiểu về công nghệ thông tin, sử dụng thành thạo các phần mềm áp dụng trong dạy học, và có khả năng soạn giáo án điện tử hấp dẫn để khơi gợi hứng thú. Như vậy, khi kĩ năng sử dụng công nghệ thông tin của các giáo viên không đồng đều sẽ dẫn đến hiệu quả giảng dạy giữa các lớp có sự chênh lệch và người thiệt thòi chính là các em học sinh.

Thứ ba là thiếu một hệ thống để dạy học trực tuyến đầy đủ, trong đó hỗ trợ bài toán quản trị, dạy học ứng dụng công nghệ và có thể đánh giá trong quá trình dạy học.

Thứ tư là kĩ năng dạy của giáo viên, kĩ năng học của học sinh và cả kĩ năng đồng hành của phụ huynh. Các giáo viên hiện nay dùng Zoom, Zalo,... hầu như để “nhìn thấy mặt học sinh” chứ không thể chiếu slide hay sách điện tử, không giao bài tập và theo dõi được quá trình học tập của học sinh, cũng như học sinh không tự học, không được đánh giá tự động, và ngay cả phụ huynh cũng không thể có đủ kiến thức và thời gian để theo dõi

3.2. Về phía người học

Học online không hiệu quả là do người học; Học online không tập trung, chán, buồn ngủ... là do ý thức của mỗi người, nếu đã xác định học cho mình thì khó đến mấy cũng vẫn học được', nhiều học sinh lo hụt kiến thức khi phải học online thời gian dài... Nhưng với phần lớn thì việc học trực tuyến có nhiều hạn chế như sự tương tác giữa người học - người dạy, người học - người học không cao, dễ khiến buổi học trở thành tương tác một chiều nhằm chán, không tạo được nhiều động lực cho người học. Việc tranh luận, hoạt động nhóm... bị hạn chế trong khi đây là yếu tố cốt lõi của việc học bởi kiến thức mà thầy cô cung cấp chỉ là ‘phần cứng’, góc nhìn và cách tiếp cận, vận dụng kiến thức ra sao mới làm cho kiến thức năng động và ‘sống’ được.

4. Những ý kiến của xã hội về học trực tuyến

4.1. Việc học online liệu có phù hợp không?

Với học sinh phổ thông, hình thức học tập ưu tiên vẫn là học trực tiếp. Điều đó có nghĩa là học tập trực tiếp mang lại hiệu quả cao nhất. Tuy nhiên, trước tình hình đại dịch, hầu hết trường học trên thế giới đều lần lượt bị đóng cửa, nguy cơ thất học hiển hiện trước mắt và để đảm bảo an toàn về sức khỏe, sinh mạng lẫn duy trì việc học thì học tập từ xa, học tập trực tuyến là lựa chọn phù hợp.

4.2. Có nên dừng việc học lại sau khi hết dịch không?

Nếu phụ huynh không chọn hình thức này tức là lựa chọn con dừng học. Việc dừng học được UNESCO khuyến cáo: một tháng dừng học thì việc bù đắp sẽ tốn gấp đôi thời gian. Lý do:

khi ngừng học thì kiến thức, kỹ năng không đứng yên mà sẽ bị mai một, khi quay lại học tập thì cần thời gian rèn luyện cái cũ, do đó sẽ tốn gấp đôi thời gian để bắt kịp bạn bè. Dù biết học tập từ xa, học tập trực tuyến không mang lại hiệu quả bằng học tập trực tiếp với học sinh, nhưng so với không học gì thì hình thức từ xa, trực tuyến vẫn tốt hơn.

4.3. Các nhà quản lý giáo dục nên làm gì ?

Trước hết chúng ta đồng ý với nhau rằng chúng ta buộc phải chọn học tập từ xa, học tập trực tuyến nếu muốn duy trì việc học cho con mình. Do đó, trước những khó khăn đó, các cơ quan quản lý giáo dục, nhà trường, giáo viên, phụ huynh phải cùng nhau tháo gỡ để mang lại hiệu quả học tập tốt nhất cho thế hệ mai sau. Các cơ quan quản lý cần ban hành các văn bản hướng dẫn, các chủ trương khoa học về mặt sư phạm, hỗ trợ về cơ sở vật chất, hạ tầng công nghệ thông tin cho các trường học, giáo viên, phụ huynh, đặc biệt là ở các khu vực khó khăn... Với nhà trường, cần tập huấn cho giáo viên về sư phạm trong dạy học online, huy động các tổ chức xã hội và phụ huynh chung tay để tạo ra các thư viện máy tính, thiết bị học tập trực tuyến để hỗ trợ cho các học sinh không có điều kiện học tập.

4.4. Các Thầy Cô Giáo cần tác động gì?

Về giáo viên, cần nhất là tư duy cởi mở, sẵn sàng học tập cái mới, tiếp đó là sự nỗ lực trong việc chuẩn bị bài giảng mới, tận dụng ưu điểm của công nghệ thông tin, giảm bớt thời gian gặp trực tiếp học sinh nhưng vẫn đảm bảo các mục tiêu và nội dung học tập cốt lõi. Giáo viên cũng nên sẵn lòng sắp xếp hỗ trợ, phụ đạo cho học sinh chưa theo kịp bài vở. Việc kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh phải tiến hành linh hoạt, không áp lực cho giáo viên lẫn học sinh.

5. Giải pháp giúp việc học trực tuyến hiệu quả hơn

5.1. Với người học

- Đảm bảo các thiết bị cần thiết cho việc học

Để bắt đầu tham gia các lớp học trực tuyến, điều quan trọng là người học cần chuẩn bị cho mình thiết bị học tập đầy đủ. Đặc biệt thiết bị phải được kết nối với mạng không dây để kết nối được lớp học trực tuyến. Ngoài ra, người học cũng chuẩn bị sách vở, bài tập đầy đủ để có thể ghi chép và nắm bắt đầy đủ bài khi học.

- Xác định mục tiêu học tập rõ ràng

Để học tập theo phương pháp trực tuyến có hiệu quả, người học cần chỉ ra mục tiêu của bản thân là gì, học để bồi bổ, nâng cao kiến thức hay chỉ áp dụng để giải quyết những vấn đề cuộc sống. Khi có được mục tiêu rõ ràng sẽ giúp cho người học có tinh thần để phấn đấu, học tập hơn.

- Lên kế hoạch học tập chi tiết

Cho dù khi học trực tuyến hay theo phương pháp truyền thống, người học cũng nên lập cho mình kế hoạch rõ ràng và chi tiết. Điều này sẽ giúp người học có được thói quen học tập tốt. Thời gian học bài, thời gian làm bài tập, thời gian nghỉ ngơi... tất cả sẽ được thực hiện rõ ràng, nhằm đạt được hiệu quả học tập tốt nhất.

- Nói không với sự trì hoãn

Học trực tuyến sẽ đem lại cho người học môi trường học thoải mái, không bị gò bó, không cần phải đến trường, nhưng không vì thế mà lơ đãng, không tập trung, và trì hoãn công việc học tập của mình. Hãy chăm chỉ làm bài tập, luyện tập các kiến thức đã học, sự nỗ lực, kiên trì sẽ đem lại những kết quả tốt đẹp.

5.2. Với giảng viên

- Sự thay đổi đồng loạt tư duy về dạy học trực tuyến mới là phần gốc

Phân tích kỹ để thấy, ngay cả khi giải quyết được vấn đề công nghệ, kỹ thuật, thì không có nghĩa là đã giải quyết được vấn đề dạy học trực tuyến. Bởi, việc thay đổi về mặt kỹ thuật, công nghệ chỉ là phần ngọn, tức là phải thay đổi từ cách soạn giáo án, cách thức tổ chức bài giảng đến việc kiểm tra đánh giá. Thay vì những bài giảng truyền thụ kiến thức lỏp lang, thì giáo án phải chuyển thành những nội dung nghiên cứu, để giao việc cụ thể cho người học tự tìm hiểu, tự giải quyết nhiệm vụ học tập. (theo Ts.Trần Ngọc Hiếu - Khoa Ngữ văn, Trường ĐH Sư phạm Hà Nội)

- Giảng viên phải thể hiện rõ vai trò của người dạy trên lớp là: nắm bắt, định hướng, giải đáp thắc mắc, chốt lại kiến thức dựa trên hoạt động của người học.

Nhìn vào thực tế nước ta hiện nay có thể thấy rằng, chúng ta đang sử dụng những phần mềm giảng dạy mới, để thiết kế giờ dạy lại dựa trên giáo án truyền thống, dựa trên cách thức tổ chức bài giảng truyền thống, và cả việc kiểm tra đánh giá cũng theo nếp cũ. Chính sự thay đổi không đồng nhất, dẫn đến việc dạy học trực tuyến cứ chệnh vênh, và vẫn cứ nặng nề, cho cả người dạy lẫn người học.

- Đây là thời điểm thích hợp để giáo viên nhìn nhận lại vai trò của mình trong thời đại 4.0.

“Công nghệ 4.0 đã làm cho tri thức vượt quá khả năng xử lý của con người. Tất cả những thông tin hiện tại sẽ rất nhanh lỗi thời, cũ kỹ. Vì thế, giáo viên giờ đây không thể trở thành trung tâm của tri thức hay giống như một chiếc “máy cái” truyền thụ kiến thức cho học sinh nữa. Họ buộc phải thay đổi, để trở thành người nắm vai trò tổ chức, điều phối; đồng thời truyền dạy cho học sinh phương pháp học tập suốt đời và cách thức khai thác nguồn học liệu”. (Theo PGS.TS Trần Thành Nam, Quốc gia Hà Nội);

- Để việc dạy học trực tuyến thành công, người thầy buộc phải thay đổi, mới có thể thu hút được học trò.

“Muốn dạy online hiệu quả thì việc đầu tiên là phải thiết kế lại chương trình, chứ không phải lấy chương trình trực tiếp và “gán” vào y hệt khi dạy qua Zoom. Giáo viên chỉ nên nói trong vòng 7 phút, sau đó phải dừng và chuyển trạng thái cho học sinh thảo luận nhóm, làm bài tập, trò chơi... Kết thúc hoạt động đó, giáo viên quay lại kiểm tra kiến thức xem học sinh đã hiểu bài chưa, rồi tiếp tục chuyển qua phần kiến thức mới, nhưng cũng chỉ được gói gọn trong khoảng 7 phút”. (TS. Đỗ Văn Dũng, nguyên Hiệu trưởng Trường ĐH SPKT TP.HCM)

Dù học theo hình thức nào, bài giảng có hấp dẫn hay không vẫn phụ thuộc phần lớn vào người thầy. Đó là khả năng ăn nói, trình bày vấn đề. việc dạy học cũng là một sự tích hợp của nhiều loại hình nghệ thuật như: nghệ thuật nói chuyện trên mạng, nghệ thuật thuyết trình, nghệ thuật làm phim, như thế mới có thể thu hút được người học.

5.3. Với phụ huynh

- Phụ huynh nên ủng hộ và hỗ trợ việc học trực tuyến, học tập từ xa

Chúng ta cần xác định rõ: chúng ta không có quyền chọn cái tốt nhất, mà chỉ có thể chọn cái ít tốt bằng. Như vậy, phụ huynh nên giảm bớt sự kỳ vọng về hiệu quả tương đương học tập trực tiếp với học tập từ xa, trực tuyến. Bản chất của trực tuyến là sự linh hoạt về thời gian, không gian học tập, do đó, ngoài giờ trực tuyến, phụ huynh có thể cho phép con chọn giờ tự học phù hợp lịch sinh hoạt của gia đình. Trách nhiệm chính của phụ huynh là tạo không gian, thời gian thuận lợi, động viên, khuyến khích và giám sát con duy trì việc học đều đặn. Mỗi cá nhân, gia đình cần tự tìm ra giải pháp và áp dụng cho gia đình mình, nhưng nhớ phải luôn suy nghĩ tích cực và lạc quan thì mới có thể giáo dục nên một đứa trẻ tốt. Về cơ bản, rất khó để đòi hỏi bình đẳng hay giống nhau ở tất cả các gia đình, ở bất kỳ xã hội nào. Chúng ta đều chứng kiến và ngầm chấp nhận là ai có tiền thì du học Mỹ, châu Âu; ít tiền hơn thì chọn Đông Nam Á, hay học đại học trong nước; nhiều tiền học trường tư, trường quốc tế; ít tiền học trường công; hay như ai có tiền thì mua sách gốc mà học, ai ít tiền có thể chọn học sách photo.

- Học online không thể xuề xòa

Đến trường trong điều kiện bình thường, học sinh phải tuân theo những chuẩn mực trong học tập và ứng xử. Cũng như thế, khi học online ngay tại nhà, học sinh cũng phải được hướng dẫn để hình thành 'văn hóa học online'. Việc hướng dẫn này không chỉ từ phía nhà trường mà rất cần sự chung tay từ phía phụ huynh. Đồng thời cũng là nền tảng tạo nên cái gọi là "văn hóa trong thời đại số".

- Tránh tâm lý "Áo" nên thoải mái?

Trong các lớp học trực tuyến gần đây, xuất hiện không ít hành vi không chuẩn mực của học sinh. Nhẹ thì các em không tập trung, xem phim, chơi game trong giờ học. Nặng hơn thì có những lời lẽ khiếm nhã với thầy cô hay những biểu hiện quậy phá trong lớp học "ảo". Thậm chí có trường hợp người học còn lộ cả ảnh nóng, clip nóng trong khi vẫn đang bật camera. Nguyên

nhân của các hành vi trên có thể xuất phát từ thái độ với việc học, khi nhiều học sinh, thậm chí cả phụ huynh, xem đây như một giai đoạn "học cho có". Từ tâm lý này, cha mẹ không chú trọng đến chuyện học của con, trong khi học sinh dễ chán nản, chểnh mảng và bắt đầu có những hành động lệch chuẩn. Nhiều người còn nghĩ rằng, trên môi trường số không ai biết mình là ai, vì vậy cứ thoải mái làm những gì mình thích.

- Phụ huynh nên giúp cho các con em mình phép lịch sự trên mạng

Trước hết là về ăn mặc. Ở nhà có thể mặc thoải mái hơn một chút, nhưng không được xuề xòa. Tốt nhất, hãy nên chọn trang phục hết như mình đang tham dự một lớp học bình thường. Cùng với đó, nơi học cần đảm bảo, nếu có điều kiện thì nên có một không gian riêng, tránh việc ở nhà nên muốn ngồi ở đâu học cũng được. Tiếp theo là chuẩn bị thật kỹ lưỡng các trang thiết bị. Ít nhất phải xem tai nghe, micro có hoạt động ổn không. Tránh trường hợp đến khi thầy cô giáo gọi tên, mới đi tìm, điều này là biểu hiện sự không tôn trọng thầy cô giáo và các bạn học. Trên môi trường mạng, cách đặt câu hỏi và trả lời câu hỏi cũng cần lưu ý. Tùy vào sự thỏa thuận từ trước giữa giáo viên và học sinh mà các em có thể tuân theo. Nhiều thầy cô sẽ yêu cầu các em tắt micro, khi có người khác đang phát biểu và ấn nút "giơ tay" khi muốn trình bày ý kiến. Học sinh nên lưu ý để tránh vi phạm các nguyên tắc trong lớp học của mình. Đặc biệt, giống như việc ngồi học trên một chiếc bàn ngăn nắp, máy tính của các em phải "gọn gàng". Có nghĩa là không nên bật quá nhiều những chương trình, ứng dụng khác không liên quan như xem YouTube, chơi game... Ngoài việc làm mất tập trung còn tiềm ẩn một số rủi ro khi các em chia sẻ màn hình của mình trong tiết học, như việc thầy cô và bạn bè có thể biết được em đang xem, đang làm gì hay lộ những ảnh, clip không hay.

- Tránh can thiệp quá sâu vào tiết học của con

Trên thực tế không ít phụ huynh trong thời gian qua đã can thiệp quá sâu vào những tiết học trực tuyến của con tại nhà. Phụ huynh cần hiểu rằng việc học online cũng giống như khi con đang đến trường, luôn có một quá trình cho các em được "sai" và "sửa sai". Ở đó, giáo viên vẫn là người cung cấp kiến thức cho học sinh chứ không phải là phụ huynh. Vì thế, cha mẹ có thể theo dõi con trong tiết học để đảm bảo trẻ an toàn với điện, các thiết bị hay nhắc nhở để các em tập trung vào bài giảng nhưng không nên "lấn" sâu về mặt chuyên môn vào những giờ học của con. Nếu có thể được, phụ huynh có thể hướng dẫn con tận dụng thêm các nguồn học liệu số trên Internet, vì ở đó có nhiều bài học sinh động, nhiều hoạt động đa dạng như câu đố, trò chơi để tăng cường thêm hiểu biết và kỹ năng cho con mình, cách làm này sẽ giúp trẻ chủ động và tăng cường sự yêu thích khi học online hơn là quá phụ thuộc vào một học liệu duy nhất của giáo viên.